

Legel Keipen (door gemeente toegezonden)

links Cuyt

rechts 1: Kleef (Karbontel)

2 Julit

3 Mark (geschuete dwarsbalk)

4 onbekend

hachtbeld onbekend.

er is nog een zepel van 1503 Met alle Kleef en Mark.
(mededeeling van Lorey (20 Sept. '40.)

Key. Prins zal verder zoeken.

BEWAARPLAATS <i>Godshuizen</i>	ARCHIEF/COLLECTIE <i>Zegelkast</i>	INV./CAT.NR. <i>22</i>	FOTONEGATIEF PLAATS EN NR. <i>AKA 5</i> <i>7- U5- 35</i>	AFGIETSEL PLAATS EN NR. <i>Eigendom</i> <i>Stichting</i> BRABANTS HEEM
-----------------------------------	---------------------------------------	---------------------------	---	---

DATUM: *1592 mrt 8*

ZEGEL VAN
schepenen van Herpen

FUNCTIE

RANDSCHRIFT

ZEGELCLAUSULE

VOORSTELLING

MATERIAAL <i>w</i>	KLEUR	VORM <i>r</i>	MAAT	STAAT <i>g</i>	BEVESTIGING	CONTRAZEGEL <i>-</i>
-----------------------	-------	------------------	------	-------------------	-------------	-------------------------

BEWAARPLAATS <i>AKA 50</i>	ARCHIEF/COLLECTIE <i>Coll. gemeentezegels</i>	INV./CAT.NR. <i>178</i>	FOTONEGATIEF PLAATS EN NR. <i>AKA</i>	AFGIETSEL PLAATS EN NR. <i>Eigendom</i> <i>Stichting</i> BRABANTS HEEM
-------------------------------	--	----------------------------	---	---

DATUM:

ZEGEL VAN
schepenen van Herpen

FUNCTIE

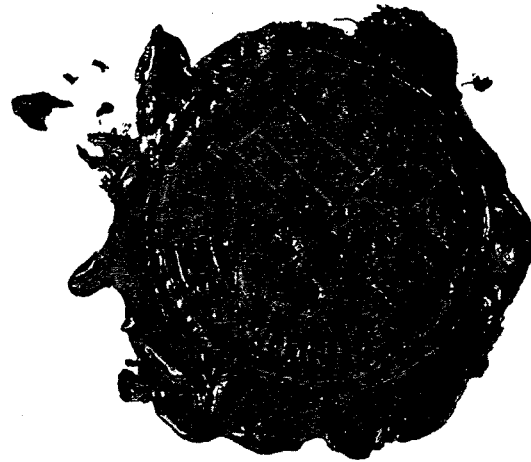
RANDSCHRIFT

ZEGELCLAUSULE

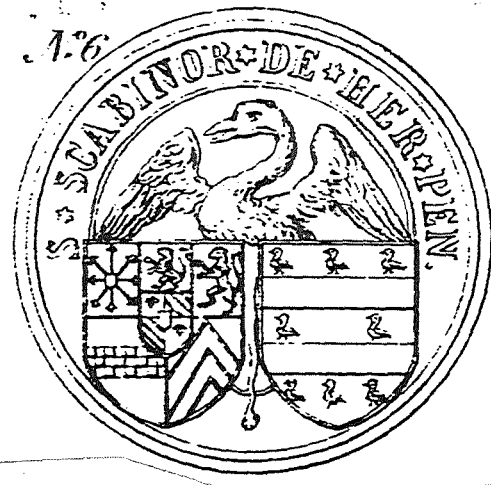
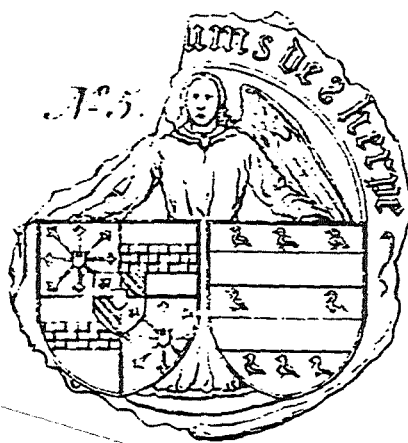
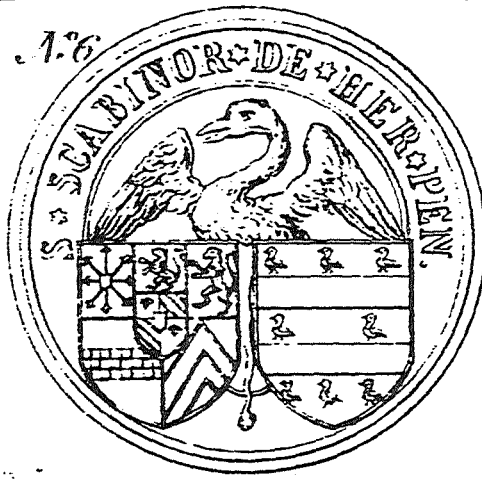
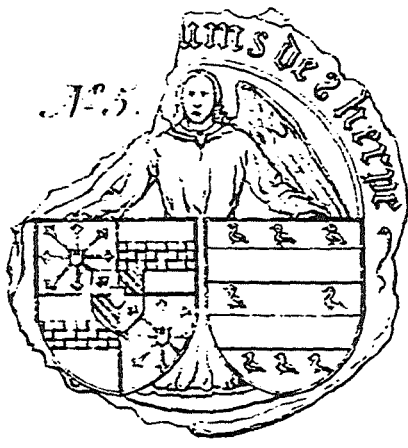
VOORSTELLING

MATERIAAL	KLEUR	VORM	MAAT	STAAT	BEVESTIGING	CONTRAZEGEL
-----------	-------	------	------	-------	-------------	-------------

Kegel der Ehepaare
van Kerpen.

De Kerpen (Sigillum)
Lebinox.
1651.

GEMEENTE HERPEN (N. BR.)

Nr. 2.07.13.

(Dossier nr.)

Onderwerp:

Gemeentewapen.

HERPEN, 13 September 19 40.

Bericht op schrijven van:

10 September 1940.

Bijl.: 4.

Naar aanleiding van Uw terzijde aangehaald schrijven heb ik de eer U te berichten dat ik het zeer op prijs zal stellen met Uwe vermogende medewerking de gemeente in het bezit te stellen van een officieel wapen.

Voor wat betreft de historie dezer gemeente moge ik U beleefd verwijzen naar ingesloten schrijven, hetwelk onder dateekening van 1 December 1938 door het gemeentebestuur tot het Werkfonds werd gericht inzake de voorgenomen verbouwing van het gemeentehuis.

Natuurlijk ben ik gaarne bereid e.v. verdere gegevens te verschaffen.

Omtrent het wapen zelf is nog het volgende te berichten:

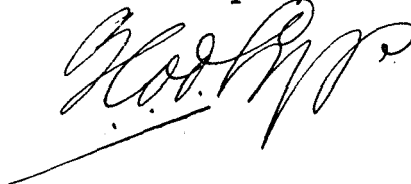
In het bezit der gemeente is een lakstempel, waarvan 2 afdrukken hierbij gaan. Dit stempel van de Schepenen van Herpen (1651) is van zilver, dik plm. 4 mm., het handvat is van ijzer. Het vermeld boven een wapen: "De Herpen S. Scabonor 1651".

Van dit lakstempel werd een tekening en later een rubberstempel gemaakt. Ook van dit rubber stempel gaat een afdruk hierbij. Dit laatste heeft een ander opschrift n.l. "Gemeente Herpen N.B.". Het wordt voor niet officieele doeleinden gebezigd.

Zoo mogelijk zou naar dit stempel een gemeentewapen zijn vast te stellen.

Bij de viering van het 750 jarig bestaan van 's-Hertogenbosch op 12 Juni 1935, werd van de Afdeeling Noord-Brabant van de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten een Gemeentevlag ontvangen. Deze is uitgevoerd in rood-witte blokken (4 banen horizontaal en 4 banen verticaal) met in den bovenhoek het gemeentelijke wapen in gele kleur, ongeveer volgens den afdruk van het rubber stempel. De kleuren van dit wapen zijn wellicht bekend op het Rijksarchief te 's-Bosch.

De Burgemeester van Herpen,

AAN:

Den Hoogen Raad van Adel

's-GRAVENHAGE.

GEMEENTE HERPEN (N. BR.)

Nr. -2.07.354.1.

(Dossier nr.)

Onderwerp:

Verbouwing Gemeentehuis .

HERPEN, 1 DECEMBER 19 38.

Bericht op schrijven van:

Bijl.:

Ten vervolge op dezerzijds schrijven van 15 November j.l. hebben wij de eer U, betreffende de historie der gemeente Herpen, het volgende te berichten:

In het begin van dit jaar (1938) werd onder leiding van Dr. van Giffen, professor aan de Universiteit van Groningen, onder de gemeente Schaijk, thans grenzende aan- en voorheen behorende tot- het grondgebied der gemeente Herpen, een skelet opgegraven, hetwelk dateert van plm. 1500 Jaar voor Christus. Dit laatste is wetenschappelijk vastgesteld en bewijst de bewoning en het bestaan der gemeente of althans het land van Herpen, tot ver in de praehistorie. Uit dit tijdperk zijn op Herpensch grondgebied verder nog voorwerpen opgegraven welke zijn ondergebracht o.m. te Leiden en in het Museum Kam te Nijmegen.

Voor wat betreft de Romeinsche tijd is op te merken, dat eveneens op Herpensch grondgebied en wel ter plaatse "Neerloon" een zoogenaamde Staaij of Statio bestaan heeft. Het Veerhuis de Staaij a.d. Maas te Neerloon, Ravenstein, is eerst dit jaar gesloopt in verband met de Maaskanalisation.

Zooals bekend is lagen in den Romeinschen tijd in de rivier de Maas, slechts 4 van deze statio's of overzetveeren. Ter plaatse is nog een belangrijk gedeelte van den zgnden Romeinschen weg aan te wijzen.

AAN:

Ook toen

De Directie van Het Werkfonds
Nieuwe uitleg 12

te GRAVENHAGE.

Ook toen was de landstreek dus bekend en belangrijk.

De naam "Herpen" wordt reeds genoemd in het jaar 814 en wel bij de scheking van een Woonstede c.a. liggende te Herpen, in de gouw Teisterband of Taxandria, door een zekere Alfger aan de abdij van Lorsch of Laurisham. Deze abdij was weleer een klooster en gelegen aan de rivier de Weschnits en werd later ingelijfd in het Aartsstift Mentz.

Regelmatig wordt verder het bestaan van Herpen aangeduid en vindt men dit terug, zooals in het jaar 870, wanneer het patronaatsrecht over de Kerk te Herpen aan bovengenoemde abdij wordt opgedragen door graaf Ansfridus. In 968 werd dit collatierecht door den toenmaligen Bisschop van Luik bevestigd.

De oude Heerlijkheid Herpen, die in het jaar 1244 met die van Uden en Neerlangel en Dennenburg werd vereenigd, bestond uit nagenoemde dorpen en gehuchten, welke alle nog tot op den dag van heden bestaan:

Bedaf (onder Uden);
Boekel;
Demen;
Dennenburg;
Deursen;
Herpen, de hoofdplaats bekend om zijn jaarmarkten;
Huisseling;
Koolwijk;
Nedrelangel;
Overlangel;
Ravenstein;
Reek;
Schaijk;
Vekp;
Volkel;
Uden; en
Zeeland.

De Heerlijkheid bezat een kasteel, waarvan o.m. gesproken wordt in een giftbrief ten behoeve van de Abdij van Bern in het jaar 1191, welke brief werd geteekend en gezegeld op het kasteel te Herpen. Verder werd op dit kasteel geteekend de zoo beroemde Stichtingsakte van de Meijerij, waaruit blijkt dat Herpen toen reeds een der voornaamste, zoo niet de voornaamste plaats van deze buurtschap is geweest.

Van dit kasteel bestaan afbeeldingen welke o.m. worden gevonden in het Provinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen te 's-Hertogenbosch. Volgens die afbeeldingen bezat het kasteel een zgden "weergang", hetgeen mede zijn hoge ouderdom aangeeft. Van de fundamenten van dit kasteel zijn groote tufsteen

an de fundamenten van dit kasteel zijn groote tufsteenen opgegraven en worden momenteel op de daarvoor aangewezen plaats nog steenen en onderaardsche gangen gevonden.

Doordat later een der Heeren van Herpen een nieuw kasteel bouwde onder Neerlangel, wat hij Rave(gracht) stein noemde (ook wordt beweerd dat de stichter (Wal)rave van Valkenburg heette:1365) werd het kasteel te Herpen verwaarloosd en verviel het later geheel, terwijl de Heerlijkheid naar de sterkte "Ravenstein" werd genoemd, waarnaast de naam Herpen bleef bestaan.

Hieromtrent zijn zeer omvangrijke gedocumenteerde gegevens te verschaffen, waarvan het opsommen ons te ver zoude voeren. Bovendien is mede te deelen dat zeer binnenkort zal verschijnen een boekwerk over het "Oude Herpen". Dit boek zal door eenige inwoners worden samengesteld, waaruit eens te meer blijkt de gehechtheid der inwoners aan hun plaats en de rechtmatige trots op haar verleden. O.m. is dit bij de inwoners der gemeente aanwezig bewustzijn gebleken bij de oprichting van een nieuw waterschap de Polders van Ravenstein, waaromtrent in de plaatselijke pers nog onlangs zeer veel te doen is geweest omdat Herpen meende dat haar historie zich verzette tegen een onderbrengen bij Ravenstein.

Als voornaamste geschiedkundige gegevens zijn nog te vermelden de namen enz. van de verschillende Heeren van Herpen die er in den loop der tijden zijn geweest:

De grondslag voor de soevereine Heerlijkheid Herpen werd in de 12de eeuw gelegd door het huwelijk van Vrouwe Sophie van Herpen met Heer Hendrik II van Cuijk. In de 14de eeuw ging de Heerlijkheid over in het geslacht Valkenburg (faucquemont) onder dit geslacht werd de Heerlijkheid met Dennenburg en Neerlangel vereenigd.

Voorname Sophie van Herpen was een nicht van Godefridus van Rhenen bisschop van Utrecht. Haar man Hendrik II van Cuijk, zij zelf en haar zoon Albert, droegen in 1191 hun allodiaal bezit over aan den Hertog van Brabant, die het wederom aan Albert in leen gaf.

Deze Albert bekrachtigde in het jaar 1220 de gift van Bernhegge van 1196 waarbij Albert van Dinther het goed tijdelijk in leen ontving.

Dezelfde Albert wordt ook genoemd als onversaagd strijder in den grooten slag van Woeringen, als Heer Albert van Herpen. Bij zijn

Bij zijn overlijden in het jaar 1233 liet Albert na:

de Heerlijkheid Cuijk, aan zijn zoon Hendrik;

De Heerlijkheid Leiden, aan zijn zoon Dirk; en

De Heerlijkheid Herpen, aan zijn zoon Reinier of Rutger.

Dze Rutger wordt o.m. vermeld in het jaar 1234 en kreeg in het jaar 1250 de Heerlijkheid Oijen naast die van Herpen, welke laatste ook Uden omvatte. Hij stierf in 1301 zonder wettige kinderen. Zijn broer Albert werd Heer van Herpen in het jaar 1302. In datzelfde jaar geeft deze de heerlijkheid aan zijn zoon Rutger, die in het jaar 1313 bepaalde goederen onder Boekel en Volkel verkocht. In 1318 gaat bij erfopvolging de Heerlijkheid over op Vrouwe Marie van Herpen die huwde met Jan van Valkenburg en aldus het goed in het geslacht van Valkenburg bracht.

Deze Jan van Valkenburg, huwde later met Johanna van Virnenburg of Voerne en noemde zich in een verordening van 1330: "Heere van Borne, van Sittard ende Herpen". Hij stierf in 1356 te Sittard en werd aldaar begraven.

Uit zijn eerste huwelijk sproot zijn opvolger en zoon Walraven. Uit zijn tweede huwelijk noemt men Reinoud, die later de Heerlijkheid verkreeg.

Walraven volgde reeds in 1345 op, dus voor den dood van zijn vader en het was deze Walraven die het kasteel te Neerlangel of Ravenstein deed bouwen. In een vergunbrief van 1348 aan de ingezetenen van Herpen en Huissling omtrent de kwijtschelding van erfpacht, noemt hij zich Heer van Herpen.

In 1354 verdedigde hij zich met grooten moed en met succes tegen de aanvallen van Wenselaus Hertog van Brabant. Hij stierf in het jaar 1378 en werd evenals zijn vader te Sittard begraven. Hij was gehuwd met Elisabeth van Arckel doch liet geen kinderen na; zodoende kwam de Heerlijkheid aan zijn bovenbedoelden Half broer Reinoud, Heer van Daelenbroek. Deze was een medeondertekenaar van de vrede van 1382 gesloten tusschen den Hertog van Brabant en de stad Leuven.

In 1385 noemt hij zich: Reinoud Heer van Borne, Sittard, Herpen, tevens van Ravenstein en Uden. In 1388 schenk hij aan de abdij van Bern het recht om jaarlijks 1/4 van het houtgewas te genieten onder Scade-wijk (Schaijk).

Jek (Schaijk).

Hij was gehuwd met Elisabeth, dochter van Adolf Graaf van Kleef en de Heerlijkheid ging over in het geslacht Salm toen Reinoud kinderloos stierf. Elisabeth behield toen het vruchtgebruik tot omstreeks 1444, toen het wederom geheel (dominium directum et utile) aan de hertogen van Kleef overging, via Philippine van Valkenburg, gehuwd met den graaf van Salm. Simon van Salm moest de Heerlijkheid Herpen na krijg tegen Hertog Adolf van Kleef overgeven tegen 4000 oude schilden. Bij den dood van Adolf van Kleef in 1449 ging de Heerlijkheid over aan diens tweede zoon, eveneens Adolf geheeten en naast Her tog van Kleef bekend als Heer van Ravenstein, Herpen, Winendael en Turnhout. Deze was gehuwd met Anna van Bourgondië een natuurlijke dochter van Filips de Goede en later met Beatrix van Portugal; hij stierf in den ouderdom van 67 jaren in 1492 en ligt te Brussel begraven.

Zijn uit zijn tweede huwelijk geboren zoon Philippe volgde hem op; deze huwde in 1487 met Francoise de Luxembourg en stierf in 1528 kinderloos (eveneens te Brussel begraven).

De Heerlijkheid ging over in een anderen tak en wel aan Jan III van Kleef, kleinzoon van Jan I, die een Broer was van Adolp (vader van Philippe). Jan III eveneens genoemd als Hertog van Kleef, Heer van Herpen, Turnhout, Winendael en Kavenstein, was gehuwd met Marie Hertoginne van Juliers en des Monts en gravin van Ravensberge. Hij stierf in 1539 opgevolgd door zijn zoon Willem die in 1592 stierf en werd opgevolgd door zijn jongste zoon Jan van Gulick, die wederom gehuwd was met Jacoba van Baden en later met Prinses Antonette van Lotharingen.

Op 35 Maart 1609 stierf hij kinderloos. Omtrent de erfenis ontstond twist tusschen de Huize Brandenburg en Neuburg., waarin zich ook Keizer Karel heeft gemoeid. Brandenburg won en zorgde b.v. in 1618 voor een Staatsche bezetting in het gebied van Herpen. Hij stierf in 1619 en werd opgevolgd door zijn zoon Georgius Wilhelm. Bij overeenkomst kwam de Heerlijkheid aan Neuburg en wel aan Wolfgang Wilhelm die in 1653 stierf en werd opgevolgd door zijn zoon Philip Wilhelm. Deze zorgde in 1651 voor een landkaart voor de Heerlijkheid. Hij verkreeg bovendien de Paltz en stierf in 1690. Na den vrede van Munster betwistten de Staten der vereenigde Nederlanden de Heerlijkheid aan den Heryog, be-

weerende dat

beweerende dat het een gedeelte der Meijerij zoude zijn. In 1671 werd jhij echter als Heer van Ravenstein bevestigd.

Hij werd opgevolgd door Jan Wilhelm, die in 1595 Megen kocht, en in 1716 stierf.

Zijn broer Karel Philip volgde hem op. Deze was gehuwd met Louisa Charlotte Bågislans Ratsiwil en later in 1701 met Theresia van Lutcoski. Hij stierf in 1742 en met hem stierf het huis Neuburg uit en verviel de Heerlijkheid aan den Palzgraaf van Sultsbach Karel Theodore.

Deze was de laatste Heer van Herpen en Ravenstein en stierf in 1799. Toen kwam de Fransche Republiek en Later de Bataafsche Republiek.

Zoo ziet men door de eeuwen heen de belangrijkheid van het Land van Herpen voor het heden en de toekomst bewaard. De aaneengesloten rij van de Heeren van Herpen wijst op een krachtig bestuur waarbij de zelfstandigheid goed was verzekerd.

Bij den raadshuisbouw te Uden heeft deze plaats zich zeer te recht beroepen op haar zeer oud verleden. Met meer recht zal Herpen dit dus kunnen doen, waar vaststaat, dat zij een nog grooter en nog meer bekend verleden heeft.

Daaruit blijkt een aparte zelfstandigheid en een overwichtm boven de plaatsen in de onmiddellijke omgeving.

Een nationale cultuur historie moet zich echter kunnen uiten en het is zelfs een plicht voor de toekomst daartoe een mogelijkheid te schppen, waar zij niet aanwezig is. Een bijzondere mogelijkheid biedt het bezit van een behoorlijk huis der gemeente en het is wel zeer te betreuren, dat financieele omstandigheden de oorzaak moeten zijn, dat een dergelijk verleden, bij gebrek aan een uitingsmiddel, in vergetelheid zou geraken.

En een raadshuis presenteert zich een gemeente met haar heden verleden en toekomst; demonstreert zich haar meerdere of mindere belangrijkheid, naast de zoo te prijzen gehechtheid aan eigen naam en haard, die in de inwoners leeft.

Afgezien van de vraag van de wenschelijkheid van een bepaalde zelfstandigheid van een gemeente, kan een bewustzijn, met de daarmede gepaard gaande verplichtingen van eigenwaarde, slechts in goede rich-

ting stimuleeren en dus in dienst staan van het algemeen belang. Het feit bestaat dat Herpensch naam in het verleden er mocht zijn juist dank zij de zelfstandigheid.

Een goede naam geeft zijn verplichtingen en dit is een niet te onderschatten factor bij het gemeentelijk beleid, waarvan de belangrijkheid blijft bestaan ook al is de gemeentefinancieel afhankelijk, omdat in het laatste geval nog meer direct immers, het algemeen belang wordt gediend.

Men wake dus voor een verlies van het plaatselijk waardebewustzijn, omdat het verlies daarvan, zou leiden tot een politiek van berusting, als van een lijdelijk instrument dat werkt zonder zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel met alle nadeelen van dien.

Een gemeente met verplichtingen aan haar verleden, voelt deze verplichtingen ook voor de toekomst; zal wars zijn van alle leeren en teeren op de goedheid van anderen, en steeds trachten haar zelfstandigheid te herkrijgen, ook, en op de eerste plaats op financieel gebied.

Men zal zoo dit onermijdelijk is de hulp van anderen aanvaarden en degene die geeft zij overtuigd van de degelijkheid van den beheerder die het zich aan zijn eer verplicht voelt er het beste mede te doen wat mogelijk is; veeleer dan het onverschillig te aanvaarden en slordig te beheeren. De Cultuur die haar stempels drukt eischt een voldoende vertegenwoordiging en bescherming ook waar die uit andere middelen wordt gevonden. Waar deze vertegenwoordiging tastbaar aanwezig is zal zij levend blijven en zijn eischen stellen hetgeen het bestuur der gemeente en dus het algemeen belang slechts ten voordele kan zijn. Het raadhuis wat er thans staat is naast het feit, dat het voor de tegenwoordige administratie veel te klein is, absoluut niet in staat eenige indruk te geven van, of eenige herinnering te wekken aan, de roemrijke jaren die Herpen heeft gekend, Het is gebouwd om direct in de heugnoodige behoeften te voorzien en voor zoo weinig regelmatig kosten, omdat er gebrek was aan middelen.

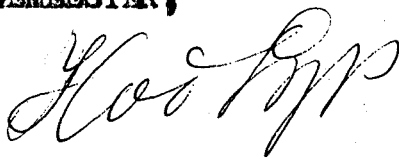
Nu bestaat dit gebrek, althans voor de gemeente zelf, wederom, echter met een mogelijkheid op hulp, dus een mogelijkheid de gemeente te behoeden voor een algemeene vervaging en vervlakking van het volksbewustzijn.

dit

Dit Volksche bewustzijn dat medevoelt en medewerkt met een bestuur waar dit zich behoorlijk kan vertegenwoordigen.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HERPEN,

NAMENS HEN, DE BURGEMEESTER,

In het archief der gemeente vindt men nog uitvoerige gegevens omtrent den tijd dat er te Herpen, nog Schout en Schepenen waren. Met uitvoerige gegevens omtrent een alhier indertijd bestaande Dingebank, waarover vooral in het archief van het Armbestuur gesproken wordt.

Steeds komt weer het karakter der vroegere Heerlijkheid Herpen naar voren.